

ארכיון M 49 E

6501 - 7000 +

- 6503 - STELMASZCZYK EWA - בחורה יהודיה מבקשת לאמת את מוצאה היהודי
- 6507 - FRYDMAN FANIA & BERNARD - משפחה פולנית מצילה משפחה יהודית
בת 4 נפשות - הניצולים מספרים את ספור המעשה
- 6504-6502-6501-6500-6499-6498-6505-6506-6508-6509-6510-6511-6513 -
עדויות זניחות
- 6514 - SZOPINSKI STANISLAW - גם עד זה משבח את מעשיו של
NIEWADOMSKI הנזכר בעדויות הבאות
- 6515 - BEDNARCZYK TADEUSZ - **העד מעיד על פולני אחר שהיה ממונה על
משאיות האשפה שהיו נכנסות לגטו ודרכן הוברחו פנימה חומרים שונים וגם נשק -
ביציאה היו מבריחות יהודים מוסתרים מתחת לזבל**
- 6516 - MENDELSON KALMAN - העד הוא יהודי שהיה חבר בארגון הלוחם וגם הוא
משבח את NIEWADOMSKI TEODOR האחראי על משאיות הזבל שהושיט עזרה
ליהודים
- 6517 - KOC LUCJAN - העד אסף מידע רב על יחסי יהודים-פולנים באזור SIEDLCE -
החיבור נכתב ב- 1961 והוא מיפה את המציאות העגומה בה מצאו מקלט אצל פולנים
יהודים בודדים או משפחות אחדות אך כל היתר הושמדו - העד מבליט את ארגוני השמאל
בנתינת העזרה
- 6519 - NOWICZ MIRIAM - העדה שולחת ל- Z.I.H. רשימה של יהודי RADOM
שנרצחו ב- DAUTMERGEN ליד DACHAU - הרשימה הועתקה ממצבה במחנה
- 6521-6520 - עדויות זניחות
- 6522 - בלתי קריא במקור - Z.I.H.
- 6523 - לעדות אין קשר ליהודים
- 6525-6524 - עדויות זניחות
- 6526 - SMIECINSKI JOZEF - פולני מוסר ב- 1971 פרטים על יהודי PRASNYTZ
- 6529-6528-6527 - עדויות זניחות
- 6530 - POPPER ERNA - העדה הניצולה מספרת על עזרת פולנים
- 6532-6531 - בלתי קריא במקור - Z.I.H.
- 6533 - MODRZEWIECKA MIRA - מכתב אישי שיש לו נגיעה לשואה

ZOFIA - ANNA JURGALA - 6534 - העדה ובעלה מאמתים את זהותה של היהודיה KOWALSKA

6540-6537-6536-6535 - עדויות זניחות

6541* - RUDNICKA ALEKSANDRA - פולניה מספרת בשפה עשירה סיפור מרגש על משפחת GLAZER שהתנצרה לפני שנים וחיה בעיירה RUDNIK על נהר SAN - חוקי הגזע מחזירים את המשפחה ליהדות והעדה באה לעזרתם - סוף דבר שהמשפחה מוצאת להורג - **נשאר ילדה קטנה בת 6 שהעדה מעורבת בהצלתה**

6542 - ZAJAC JAN - העדות לא נוגעת לשואת היהודים

6548 - UZDOWSKI JERZY - פולני מספר שנים אחרי האירועים שאחותו שהייתה מחוברת לגרמנים רבה עם אמה והסגירה לידיהם שני יהודים שהיו פוקדים את ביתם וקבלו מזון - הוא רצה להזהירם אך איחר את המועד

6549 - HOLLANDER JOLA - העדה הייתה בגטו KRAKOW - בינואר 1943 עזבה את הגטו בעזרת מכר פולני והגיעה לכפר - למזלה האיכר הראשון שפגשה הסכים להסתיר אותה - המזון היה דל וגרם לה בעיות בריאות - שנתיים הייתה מוסתרת עד לשחרור KRAKOW

6550-6551 - עדויות זניחות

6552 - בלתי קריא

6553 - לא נוגע לשואה

6554-6557 - עדויות זניחות

6555 - NOWAK FELICJA - העדה מספרת בהרחבה על גטו BIALYSTOK ומספרת קורות משפחתה בעת השואה - **מתוך העדות מסתבר שימים ספורים אחרי חיסול הגטו ב- 16/8/1943 הוחזרו לגטו כמה מאות יהודים כדי לחסל את בתי המלאכה ולאסוף את רכוש היהודים** - העדה ואימה היו בין אלה שחזרו - העדה בעידוד אימה מצליחה לצאת מהגטו ומסתרת אצל ידידים פולנים בכפר - **נוסף לעדות תורגמו שירים שהעדה כתבה ב- 1944**

6556 עדות על עזרת פולנים - לא תורגמה

6558 - LERMAN ARON - העד מספר על עברה של העיירה ZAREMBY KOSCIELNE מלפני המלחמה - **אין זכר לשואה !!**

6559 - לא קריא

6560 - עדות זניחה

6561 - יהודיה מבקשת סיוע מה - Z.I.H. - לא תורגם

6562 - עדות זניחה

6564 - עדות זניחה

6565 - עדות זניחה

6566 - ANLEN BRONISLAW - תגובה על ספר שהוצא לאור בפולין הגורס ש- RINGELBLUM ההיסטוריון הדגול חי וקיים

6567 - ANLEN BRONISLAW - העד מספר על MISA לזכרו של JANUSZ KORCZAK שנערכה ב- 29/12/1971 בכנסיה ב- WARSZAWA בנוכחות 300 משתתפים - **תוכן מעניין**

6568 - ANLEN BRONISLAW - העד מצטט שלושה מאמרים שהופיעו בעיתונות הפולנית הריאקציונית בשנת 1939 ובשנת 1942 הרואים בחיסול יהודי פולין צעד חיובי למען עתידה של פולין

6569 - ZAJAC - העד עשה מעשה והציל יהודי ממות בטוח - מצורפים שירים מתורגמים ע"י רות שטרן

6570 - MACIEJEWSKI TADEUSZ - עדות על עזרת פולנים

6571 - עדות זניחה

6572 - בלתי קריא

6573 - עדות על עזרת פולנים - לא תורגם

6574 - GROHMAN JADWIGA - העדה היא בתו של CENTNERSZWER מלומד יהוד בתחום הכימיה שהיה פרופסור ב- MOSKWA וב- WARSZAWA - היא מספרת תולדות חייו ונסיבות רציחתו ב- 1944

6575 - MARIA - פולניה מעידה שהסתירה בביתה 11 יהודים

6576 - עדות זניחה

6578 - BORDOWICZ SZAJE-JANKEL - גובה העדות מספר את סיפורה של יחידה פרטיזנית שרובה מורכבת מיהודים יוצאי העיירה ASWEI באזור VITEBSK - **העדות נסבה בעיקר על הפרטיזן היהודי BORDOWICZ שלחם באומץ ובהצלחה ולפי דברי הכותב הוא "גיבור ברית המועצות"**

6577-6579 - עדות על עזרת פולנים - לא תורגם

*6580 - FAJGELE - זהו סיפור עצוב עם סוף טוב, כנראה פורסם בעיתון - משפחה בורחת מגטו STRYJ ביום האקציה כאשר האישה ששמה FAJGELE נתקפת צירי לידה - בכפר הקרוב היא יולדת תינוקת בעזרת איכרים אך כאשר התברר ששערה ועיניה שחורים הם מוכרחים לעזוב את המקום - הם משאירים את התינוקת על מפתן אחת הבקתות בתקווה שירחמו עליה ויטפלו בה - הם עוזבים לכפר אחר שם הם מתקבלים למסתור - **הם שולחים את בעלת הבית להיודע גורל התינוקת והיא מספרת שאמנם מצאו אותה והודיעו לשוטר הגרמני אך לתדהמתם הוא ציווה שיטפלו בה היטב והבטיח לתת 2 ק"ג סוכר כל חודש - לאחר תלאות רבות ורצח אב המשפחה מגיע יום השחרור - FAJGELE מיהרה לבתה אך היא לא רצתה להתקרב אליה כי הייתה זרה - גם האיכרים שגידלו אותה לא רצו לתת אותה כי אהבו אותה - פייגלה בעזרת כיתה של חיילי הצבא האדום החזירה לעצמה את בתה - סיפור מרגש!**

6581 - WIECKE JERZY - עדות על משפחה מעורבת גורלה ורציחתה

6582 - POREMBA TADEUSZ - העד מספר שקרא בעיתון מתאריך מרץ 1968 מודעה הקוראת למסור מידע על פולנים ששילמו בחייהם על עזרתם ליהודים - העד מוסר על שני מקרים ב- NOWY SACZ

6583 - אלמוני - עדות על עזרת פולנים בעיירה WARCE ליד PILICA

6584 - BLUM LUBA - העדה מוסרת פרטים על חלקן של אחיות בהגשת עזרה רפואית לפצועים והגשת מזון ומים ללוחמים במרד גטו WARSZAWA

6585 - PRAJS HENRYK - העד כותב על יהודי GORY KALWARY בצורה של סקירה היסטורית - העדות היא פרק מתוך ספר שיוצא לאור בארגנטינה

6586 - ZEGADLOWICZ JERZY - פולני החי ב - **KRAKOW** מתרעם שבמקום שם היה בית הקפה "ציגנריה" בו המחותרת היהודית התנקשה בקצינים גרמנים יש לוח זיכרון ושם מציינים שמחלקה של **ARMIA LUDOWA** בצעה את ההתנקשות - הוא יודע בוודאות שיהודים עשו זאת והוא מציע ל - **Z.I.H.** להיעזר בו כדי להזים את השקר ואת הזיף

6587 - GUTKOWSKA RUTA - העדה מוסרת בקצרה תולדות חיים - עדות זניחה

6588 - עדות זניחה

6589 - KASJANO MARIA - העדה פעלה במסגרת הוועד לעזרת יהודים בראשותו של "BISTRY" - העדה מזכירה קרב שהתחולל סמוך לביתה בין כמה חברי **Z.O.B.** לבין גרמנים בפברואר 1944

6590-6591-6592-6593-6594-6595 - עדויות זניחות

6596 - ANLEN BRONISLAW - עדות על פעולת אסירים ב- "PAWIAK" - לא תורגמה

6597* - **KLEINER RACHELA** - חשיבות עדות זאת בכך שהעדה מתארת בנאמנות את מצב הילדים בגטו **WARSZAWA** - היא עבדה בבית ילדים ברחוב WOLNOSCI 10 עד לחיסולו

6598 - עדות זניחה

6599 - כתבה עיתונאית על ההתקוממות ב- "PAWIAK"

6601 - עדות על עזרת פולנים - לא תורגמה

6602 - **MGR. LESZCZYNSKI ANATOL** - זהו מכתב למערכת עיתון "EXPRES" שנכתב ב- 1972 - העד מתרעם שבתערוכה שנפתחה בבית ששימש את מטה ה- **GESTAPO** ב- **BIALYSTOK** מציגים מסמכים ומוצגים הנוגעים לפולנים ולביילורוסים בעת הכיבוש אך אין מילה אחת על היהודים שנרצחו - העד מונה אחת לאחת את כל הפעולות לחיסול יהודי העיר לפי רצף כרונולוגי ושואל: האם רוצים להשכיח את רצח היהודים?

6603 - לעדות אין קשר לנושא השואה - לא תורגם

6604-6605-6607 - עדויות זניחות

6608 - מאמר גדול ממדים שפורסם בעיתון **POLITICA** על "התזמורת האדומה" - לא תורגם

6611 - עדות זניחה

6612 - **KOBYLKO TADEUSZ** - עדות ארוכה של פולני שהציל יהודיה והתחתן אתה - הוא לקח תחת חסותו גם ילדה בת 3 וגידל אותה יחד עם בנו שנולד מנישואים אלה - היו לו צרות רבות בגלל מעשיו אך עיקר צערו בא לו אחרי השחרור מכיוון משפחתה של אישתו שהיו אנשי "אגודת ישראל" - בלחץ ובמרמה חטפו את אישתו וילדיו שהגיעו בסופו של דבר לישראל ב- 1948 - הובטח לו שיוכל להצטרף אליהם אך זה לא קרה - **העדות נמסרה ב- 1973 אך העלבון והכאב על אובדן משפחתו עדיין ניכרים**

6613 - **BYK JAKOB** - העד מספר על תחנותיו הרבות בעת השואה במקומות שונים בפולין - הוא ואשתו חיים רוב הזמן בזהות ארית

6614 - בלתי קריא במקור

6617 - בלתי קריא במקור - Z.I.H. - יידיש

6618 - **SMOLARCZYK TADEUSZ** - העד מספר על גירוש היהודים מ- PULAWY - נשארו יהודים שעבדו במנסרה וגרו בצריף לידה - כשהגיע יום החיסול היהודים סירבו לצאת מהצריף - הגרמנים ירו פנימה והיהודים השיבו אש - הגרמנים הציתו את הצריף וחלק מהיהודים פרץ החוצה והגיע ליער - הנותרים נורו ונשרפו

6619 - **SZNAJDER ICCHOK** - העד מספר על עצמו ועל שני אחיו שיחד אתם ברח מאקצית החיסול של גטו CHOROSZCZE בנובמבר 1942 - הוא מגיע עם אחיו לגטו BIALYSTOK והם נקלעים לאקציה של חודש פברואר 1943 בה שלושת האחים נתפסים ומגיעים ל- AUSCHWITZ - **בסיכומו של דבר הם שורדים את השואה ואחד האחים נרצח אחרי השחרור ב- 1946**

6620 - עדות זניחה

6621 - **BASOK GDALJA** - העד מספר על התארגנות מזוינת של צעירים עוד לפני חיסול גטו DEREZYN - בשעת החיסול ברחו יהודים רבים ליער והתקיימו כמחנה משפחות - לפי דבריו הפרטיזנים התקיפו את מטה הגרמנים בעיירה, הרגו בהם ולקחו שלל נשק רב

6622 - **BIALOSTOCKI IZRAEL** - העד מוסר פרטים על בית הקברות בגטו BIALYSTOK שהיה במתחם הגטו ולא נהרס - **זהו בית הקברות היהודי היחיד בפולין שנשאר שלם**

6623 - **BIELAJEW WLODZIMIERZ** - זאת עדות רחבה ומפורטת על מחנה JANOWSKI שם נרצחו רבבות יהודי גליציה ובעיקר יהודי LWOW - כנראה שזאת עבודה סמינריונית של המחבר - בעדות יש פרטים רבים על סגל המחנה ועל מעשיהם

6624 - **CIESLUK HERCKO** - **העד הוא איש BIALYSTOK שמתלונן על יחס גרוע שמקבלים בני עירו במחנות שונים מצד יהודים פולנים בני ערים אחרות וגם מצד יהודים הונגרים**

6625 - **MGR. TUREK** - **זהו עותק של פרוטוקל שנרשם בידי MGR. TUREK המזכיר שמות גויים שהצילו יהודים בעת השואה - כמו כן רשומים שמות היהודים הניצולים על ידם ומקום ההתרחשות - רבים מהמצילים נרדפו עקב מעשיהם והיו צריכים לברוח מכפרם**

6626 - **JASKIEWICZ JOZEF** - **העד מופיע בפני ועדה ממלכתית לחקירת פשעי הנאצים והפעם מדובר על השמדת שני כפרים פולנים בסביבת BIALYSTOK - הסיבה**

הייתה חבלה בפסי הרכבת העוברים בסביבה וקשריהם עם הפרטיזנים - **הגרמנים אספו את התושבים מטף ועד זקן ורצחו את כולם בבור ההריגה ואת הכפרים העלו באש - ב- 1944 הביאו קבוצת יהודים מ- GRABOW שפתחו את הקברים ושרפו את הגוויות - לאחר סיום מלאכתם הגרמנים רצחו אותם**

6627 - **KWATER MOSZE** - העד מתרכז בעדותו בימי חיסול גטו BIALYSTOK שתחילתו ב- 16/8/1943 - הוא מוסר דברים חשובים על ההתרחשויות בין היהודים שהושארו עדיין ב- BIALYSTOK והובאו לבית הסוהר

6628 - **KOHEN JAKOB** - העד עושה סקירה על BIALYSTOK התוססת שלפני המלחמה על כל מוסדותיה הקהילתיים ועל גווייה הפוליטיים - העד מספר על תקופת השואה, על המרד ועל המצב לאחר השחרור - העדות ניתנה ב- 1946 ובדף האחרון מפורטים הפעילויות של ועד יהודי העיר ושמות הפעילים בתחומים השונים

6629 - **LIACH ARON** - העד היה חבר השומר הצעיר ב- BIALYSTOK והוא מספר על פעילות המחתרת בגטו - הוא גם מספר על היציאה ליער ועל מלחמתו כפרטיזן

6630 - **SZAPIRO NINA** - ניצולה יהודיה מספרת על הצלת 4 יהודים והיא ביניהם בכפר OLEKSIANY נפת BRANSK

6632 - **SURASKI SZMUL** - העד היה במסתור אצל פולני בעיירה KNISZIN

6633 - **MULARCZYK JAN** - העד הוא ראש העיר ZABLUDOW המעיד לפני שופט שבתוך העיר לא היו הוצאות להורג מבני העיר

6634 - עדות זניחה

6636 - **TRUS LEJB** - עדות מקוטעת על בריחתו מ- BRANSK עיירת הולדתו - יש לעד זה עדות נוספת שיש בה שלמות

6637 - **DR.CYTRON T.** - העד מספר על גורל ילדי BIALYSTOK שהיו כלואים ב- **THERESIENSTADT** וסופם היה ב- **AUSCHWITZ** - הוא מספר על גורלם של אנשי BIALYSTOK שהוא מכיר ומזכיר את שמם

6638 - **DATNER SZYMON** - העד מוסר מידע חשוב על נסיבות נפילתם של פרטיזנים יהודים שלחמו באזור BIALYSTOK

6639 - **GRUDE FISZEK** - העד מספר על קבוצת פרטיזנים צעירים ביערות BRANSK שנקמו באיכרים שמסרו יהודים ועזרו ליהודים מסתתרים

6640 - **GAAIL HERSZ** - העד מספר על גטו DROHOCZYN

6641 - אלמוני - עדות על האקציה הגדולה בגטו KOWNO - 28/9/1942 - רצח היהודים התרחש בפורט 9

6642 - **MGR. TUREK MENACHEM** - העד מספר על גורלם של 1200 ילדים שנאספו ע"י הגרמנים עם חיסול גטו BIALYSTOK - הגרמנים סיפרו שהילדים יוסעו לחו"ל ויוחלפו באזרחים גרמנים אך כולם הגיעו בסופו של מסע ארוך ל- **AUSCHWITZ**

6643 GLAJCHER SONIA - בלתי קריא במקור - Z.I.H. - למרות הכל תמצית
העדות תורגמה - העדה מספרת על BIELSK PODLASK - בנובמבר 1942 הוצאו
להורג 78 יהודים אחרונים

6644 - עדות זניחה

6645 DR.CYTRON TOBIASZ - העד מספר פרטים רבים על גטו BIALYSTOK
בעיקר חשוב המידע על הימים שלאחר תאריך 16/8/1943

6646 - בלתי קריא במקור - Z.I.H.

6647 - בלתי קריא במקור - Z.I.H.

6648 - עדות זניחה

6649 DR. DATNER SZYMON - העד מוסר בקצרה מידע על גטו BIALYSTOK

6650 DATNER SZYMON - בעדות שמות המשתתפים בקבוצה הלוחמת
של ELIASZ BAUMAC

6651 SZYMON DATNER - זאת רשימה שכותרתה "גיבורי תנועת המרי במחוז
BIALYSTOK" - היא כוללת רשימה ארוכה של לוחמים שנפלו בקרב וגם שמות אחדים של
לוחמים שחיים

6652 MGR. TUREK MENACHEM - **מידע רב כולל שמות ופרטים נוספים
נמסרים בעדות זאת על היהודים שהושלכו ללהבות בעת שרפת בית הכנסת הגדול
ב-BIALYSTOK**

6653 DEMBLAWSKI BINJUMIN - יהודי שנעזר רבות בידי איכר פולני מבקש עזרה
למענו כי שרפו את ביתו

6654 אלמוני מוסר עדות בנוגע לשרפת בית הכנסת הגדול ב-BIALYSTOK ביום
כניסת הגרמנים לעיר 27/6/1941 - מוזכרים שמות רבים של יהודים שנספו באותו יום

6655 אלמוני - קטעים מתוך יומן - משפחה יהודית במסתור במקום נידח - **עדות
מעניינת !** - לעד אלמוני זה יש עדות נוספת תחת המספר 6699

6656 אלמוני - עד אלמוני מתאר את האקציה הגדולה שנערכה בגטו גדול בלי לנקוב
בשמו - KOWNE ??? GRODNO ???

6657 TUREK MENACHEM - בעדות מוזכרים שמות של פרטיזנים יהודים שנפלו
בקרב באזור BIALYSTOK ונסיבות נפילתם

6658 DATNER SZYMON - **יום שישי, יום הדמים בו הוצת בית הכנסת
ב-BIALISTOK ובתוכו יהודים שנשרפו חיים** - נשרפה גם השכונה SZULHOJF
בשכנות בית הכנסת

6659 - לעדות אין נגיעה ליהודים

6660 CWAR FELIKS - העד מוסר מידע על יהודי WOLKOWISK

6661 - DOLINSKI JAN - ראש העיר של העיירה GONIADZ מספר ש- 900 יהודים הובלו ביום 1/11/1942 על גבי עגלות ל- GRAJEWO

6662 - DR. RATNER - העד מספר שביום השלישי לכיבוש BIALYSTOK הגרמנים אספו קבוצות יהודים שהצטוו לשבור את פסלי STALIN, LENIN, MARKS, ENGELS - העד מתאר את המעשה

6664 - SIENKIEWICZ JERZY - העד הוא פולני שמספר על ABRAM GOLDBERG אסיר יהודי ששחרר ממחנה GESIA - הוא הצטרף ללחימה במרד הפולני והיה תחת פיקודו של העד - כינויו היה "SZABER" והוא מוביל את הלוחמים הפולנים דרך תעלות הביוב של WARSZAWA

6665 - MIKUTA WACLAW - העד הוא מפקד במרד הפולני ב- WARSZAWA והשתתף בשחרור מחנה העבודה ברחוב GESIA - הוא מוסר שאסירים רבים התנדבו מיד ללחימה ומוסר פרטים רבים על תעוזתם ותרומתם בעת הקרבות - הוא מציין שהייתה מחלקה יהודית שצורפה ליחידה של A. K. בפיקודו של אלוף משנה "RADOSLAW"

6666 - MULEC ALEKSANDER - העד מצהיר שהוא הכיר את הפולני JOZEF ABRAMOWICZ שהיה לוחם ב- A.L. והיה מספק נשק ותחמושת לגטו WARSZAWA - האיש המשיך להיות בקשר עם קבוצת הפרטיזנים היהודים שיצאו מגטו WARSZAWA לאחר המרד ופעלו ביער WISZKOW - העד מכנה את קבוצת הפרטיזנים "היחידה על שם אנילביץ"

6667 - ABRAMOWICZ JOZEF - למרות שמו העד איננו יהודי - הוא מספר על אימוץ ילדה יהודיה קטנה ועל הצלת יהודי ממחנה TRAWNIKI

6668 - פגום ללא תקנה

6669 - CHWEDKOWSKI ROMAN - העד מספר את קורות יהודי LUBLIN עד חיסולם ב- MAJDAN TATARSKI - הוא מספר שבאפריל 1940 גורשו יהודי WIENIAWA

6670 - MELAMED IZRAEL - העד מוסר מידע רב על גטו LUBLIN בכל שלבי קיומו ועד חיסולו - הוא מזכיר שמות רבים מיהודי העיר ושמות גרמנים שפעלו בה

6671 - KRASUCKI - העד מוסר מידע על חיסול גטו LUBLIN שהיה בשכונת MAJDAN TATARSKI ועל תחבולות הגרמנים שהיו מיועדות להשלות את היהודים ולהרדים ערנותם

6672 - BORENSZTAJN MINA - העדה ועדים נוספים מספרים על אקצית פברואר בגטו BIALYSTOK

6675 - ZARNOWIECKA ZOFIA - פולניה כתבה רשימה ב- 1945 שיש לה נגיעה רבה ליהודים ולשואה

6676 - לא ניתן לפענח

6678* - DR. STASIERSKI KAZIMIERZ - העד כתב עבודת דוקטורט על הפליטים הפולנים בהונגריה - הוא מתעכב במיוחד על פנימיות של ילדים יהודיים שהיו מוסוות

בסמלים קתוליים ולכל הילדים היו תעודות טבילה נוצריות מטעם נציג האפיפיור בהונגריה -
עבודה מעניינת ובלתי מוכרת !!!

6680 - MGR. PIETRZYK CZESLAW - **העד מוסר על שתי פעולות נועזות בהן הכניסו נשק לתוך גטו WARSZAWA - העד עצמו השתתף בשתי הפעולות - העד מזכיר את BILEWICZ TADEUSZ שהיה הנפש החיה של המבצע, מתאם קבוצות ה - BUND בארגון הלוחם Z.O.B.**

6681 - SZWERIN FELICJA - **העדה הייתה מעורבת בפעילות מחתרית בעיר LODZ - היא מעירה שגם יהודים שיצאו מהגטו נעזרו בה**

6682 - ROKITOWICZ FEJGA - JTA - **העדה מגוללת את ספורה האישי מימי השואה במקומות שונים בפולין - בעלה נרצח לנגד עיניה והיא ברחה עם ילדתה וניצלה**

6683 - DYNERNAN JAN - IZRAEL - **זאת עדות מעניינת וחשובה בה העד מספר זיכרונות ילדות על MORDCHAJ ANIELEWICZ שהיה חברו לספסל הלמודים ושכן בשכונת POWISLE ב-WARSZAWA - העד מספר גם על משפחתו של ANIELEWICZ - בתיווכו של MORDCHAJ העד מצטרף לארגון הלוחם משתתף בקרבות ונפצע - הוא הסתתר עם הוריו עד למרד הפולני**

6685 - DR. BERKOWICZ LOLEK - **עדות חשובה ומפורטת על קורות יהודי BARANOWICE - העד עצמו הצטרף לפרטיזנים זמן קצר לפני החיסול הסופי**

6687 - BRZEZINSKI JAN - **עדות חשובה המספרת על השתתפות יהודים במרד הפולני ב-WARSZAWA ב-1944 - בין היתר מסופר על שחרור האסירים היהודים שהיו במחנה העבודה בשטח הגטו החרב וריכוזם בבריגאדה בינלאומית שמנתה כ-200 איש - קצין פולני מונה לגבש את הקבוצה ו- DR. STERN עמד בראש המפקדה - הם בצעו תפקידים חשובים וסבלו אבדות רבות - ANTEK ZUKERMAN עם עוד גבר ושלוש נשים חברי Z.O.B. הצטרפו ללחימה**

6688 - CYMERMAN BOGUSLAW - **העד היה מגויס ל- ARMIA LUDOWA בעת ההתקוממות ב- WARSZAWA והיה תחת פיקודו של סגן JAN FODEK - "WIENCZYSLAW" - הוחלט לשחרר את מחנה היהודים שנמצא ברחוב GESIA והעד קיבל את התפקיד להוביל את הפלוגה אל המחנה - לאחר שחרור המחנה 250 יהודים הצטרפו ללחימה בתור כוח עזר במסגרת "בריגדה בינלאומית" בפיקודו של סגן "WIENCZYSLAW" - כאשר המרד דוכא והגברים הוצאו מהעיר השתמשו בתחבולות כדי שלא תתגלה יהדותם של הלוחמים והפצועים**

6689 - SAWANIECKI ANTONI - **בהמשך לעדות הקודמת בנוגע ל"בריגדה הבינלאומית" העד היה הרופא שסופח לבריגדה וטיפל בפצועים יחד עם כוח עזר ורופאים נוספים**

6690 - ABRAMOWICZ JOZEF - **בהמשך לשתי העדויות הקודמות העד היה קצין ומפקד של יהודי הבריגדה - הוא מוסיף מידע על מעשי החיילים היהודים**

6691 - TABAKSBLAT IZRAEL - **פרק נוסף על גטו LODZ מפורט ומהימן המביא אותנו עד לפינוי הגטו באוגוסט 1944**

6692* - CZERWONKA LEON - **עדות קצרצרה של ילד קטן המספר על חוויותיו כאשר חי יחד עם אמו ביער - עדות נוספת של הילד נמצאת במספר 537**

6693 - MENDELSON KALMAN - העד היה סגן מפקד הארגון הלוחם היהודי Z.Z.W. והוא כותב 31 שנה אחרי מרד גטו WARSZAWA דברי הלל על סגן BEDNARCZYK שעזר בכל דרך לארגון הלוחם בנשק בתחמושת בהדרכה ובתרופות -

6694 - לא ניתן לפענוח

6995-A - STANKIEWICZ MICHAL - העד מספר על פעילותם המחתרתית של אנשי המפלגה הסוציאליסטית במסוף החשמליות ב WARSZAWA ועל קשריהם ועזרתם ליהודים בגטו

6696 - דו"ח על פשעי הנאצים במחנה CHELMNO - ועדת החקירה הגיעה לעיירה PODDEBICE בחודש מאי 1945 וחקרה מספר אנשים ביניהם את ראש העיר - הם ביקרו בכנסייה שם ריכזו בסוף מרץ 1942 את 1500 יהודי העיירה לפני שילוחם למותם - נשים ילדו בעמידה בגלל הצפיפות - ההפרשות הגיעו עד לקרסול והם נשפכו החוצה בזרם כשפתחו את דלת הכנסייה לאחר שלושה ימים - **הוועדה מצאה מכונית ששימשה לחנק הקורבנות תוך כדי החדרת צינור פליטת הגזים לפני המכונית** - הוועדה מוסרת על כל הממצאים שהם מצאו במחנה וסביבתו ומביעה חשש שהם יכולים ליהרס ולהישמד - הוועדה ממליצה לצרף לפעולותיה נציג הצלב האדום ונציג עיתונות חוץ

6697 - עד אלמוני - העד מספר שבחודש מרץ 1944 הגיעו גרמנים למחנה CHELMNO ושוב ארגנו את הצריפים ואת המחסן - ביער בנו שני כבשנים ענקיים - משלוח יהודים ראשון הגיע ברכבת על מסילה צרה מ-KOLO בחודש יוני - משך שלושה חודשים נרצחו 15.000 יהודים - עם התקרבות החזית בינואר 1945 הגרמנים רצחו את היהודים שעבדו באתר - העד מציין שני שמות של יהודים שהצליחו לברוח ולשרוד : SZYMON SREBRN - ZUROWSKI MIECZYSLAW

6698 - FRYDMAN - זהו מכתב קצר של אם המופנה למשפחה הפולנית לה היא מוסרת את ילדתה בת 4 - זהו מכתב פרידה בו היא מבקשת שיטפלו בילדה ברחמנות וישמרו עליה - המכתב אינו חתום אך האם מוסרת ששם בתה הוא - FRYDMAN HALINKA - CHAJA

6699 - אלמוני כותב ב - 22/10/1943 מין התפלספות על מצב האדם היהודי העומד במבחן החיים יום יום - הדבר הכי מעניין בעדות הוא הספור כיצד התחיל לכתוב בעט - הוא נאלץ לעבור יחף בלילה חשוך בין כרי דשא מים וקרח ופצע אחת מאצבעות רגליו - בהמשך הציפורן ירדה בשלמותה ואז צץ בראשו רעיון להפוך אותה לעט כתיבה - לאחר שהצמיד לה בדל עץ והתקין דיו מכתישת עפרון העתקה הוא משתמש בה לכתוב חתיבת החיבור - לעד אלמוני זה יש עדות נוספת תחת המספר 6655 - גם שם מוזכר ברמז עניין הציפורן

6701 - (FRANKA) FRANCZISKA חסר שם משפחה - זהו מין מכתב-יומן שתחילתו במרץ 1943 ב-WARSZAWA וסימונו בנובמבר אותה שנה - הוא מיועד לאחיותיה ולמשפחה שגרה באמריקה ונמסר לתעודתו אחרי המלחמה - **העדות היא מיוחדת כי היא מוסרת הלכי רוח ותיאור מצבים אישיים ומשפחתיים** - היא מספרת על גורלם של בני המשפחה, על רעל שהיא מחזיקה לשעת חירום, על אחיינה המוכשר בן ה-6 שהיא לקחה תחת חסותה לאחר שהוריו נרצחו - **תעודה בלתי רגילה!** המכתב ממוען ל - N.Y. RUBINSZTEJN F. - מכתב זה נמצא בשפה האנגלית בארכיון 033/1138 -

6700* - RUBINSZTAJN MOJSZE - ילד מספר על מסתור בכפרים באזור
KNYSZYN

6702 עדות זניחה

6703 - אלמוני מוסר דו"ח על קורות יהודי BIELSKO PODLASKI עד לחיסולם הסופי
ב- 11/11/1942 טופס- שאלון בנוגע למצב היהודים בעת השואה בגטו, במחנה בעיירה זאת
או אחרת - חובר בידי Z.I.H.

6704 - שאלון על OSTROW LUBELSKI

6705 - לא ניתן לפענח

6706 - שאלון על SUPRASL

6707 - לא קריא

6708 - 6709 שאלונים על JASINOWKA

6710 - רשימה שמית של 59 יהודי KNISZYN שגוויותיהם הוצאו מבור ההריגה וזוהו

6711 - שאלון על ZABLUDOW

6712 - שאלון על ZIELONA

6713 - רשימה שמית של יהודים מהעיירה GRODEK באזור BIALYSTOK - הרשימה
כוללת 219 שמות של ראשי משפחה ובתי אב, מקצועותיהם ומספר הנפשות בכל משפחה -
הרשימה כוללת 1086 נפשות - מצורף לרשימה שאלון על מחנה GRODEK

6714-6715-6717 - שאלונים על GONIADZ

6716 - שאלון על ROMEJKI

6718 - לא קריא

6719 - שאלון על GRABOWKA

6720 - WOROBIEJ PIOTR - העד הוא ביילורוסי מהכפר LISKY ליד BIALYSTOK
- הוא מספר שהיו הוצאות להורג בבורות הריגה 100 מ. מביתו החל מחדש אוגוסט 1941
- את העדות מסר העד בפני שופט- חוקר

6721 - לא ניתן לפענח

6722 - שאלון על RUSZCZANY

6723-6724-6725-6726 - לא ניתן לפענח

6727 - שאלון על TRZCIANNE

6728-6729 - בלתי קריא

6730 - 6731 שאלונים על BIALYSTOK

6732 - זהו שאלון שחובר בידי הועדה היהודית ההיסטורית ב - BIALYSTOK - השאלון מתייחס לקבר המוני בסביבת העיר SUPRASL

6734 - זהו שאלון שחובר בידי הועדה היהודית ההיסטורית - BIALYSTOK בנוגע להוצאה להורג של יהודים ב - JASINOWKA ב - 5/1/1943

6735 - "HUK"-GRABOWSKI HENRYK - העד פעל במחתרת יחד עם IRENA ADAMOWICZ מנהיגה בתנועת הצופים הפולנית וידידה גדולה של תנועת השומר הצעיר - העד היה מקשר בין אנשי המחתרת החלוצית בערים שונות - **העד מספר על פגישה שנערכה בוורשה בה השתתפו יצחק צוקרמן, יוסף קפלן צביה לובטקין ומרדכי אנילביץ ומהצד הפולני העד, אירנה אדמוביץ וסטניסלב היידוק** - העד וחברו היו עדים לחיסול יהודי העיירה TROCK ליד VILNA

6736 - זהו שאלון שחובר בידי הועדה היהודית ההיסטורית ב - BIALYSTOK בנוגע לקבר אחים של יהודים שהוצאו להורג ב - 2/8/1942 ב - JASINOWKA

6737 - FAKTOR ROZA - פתיחת קבר אחים בשטח גטו BIALYSTOK באפריל 1947 - שמות של 45 נרצחים שזוהו

6738 - CZERNICHOW - הוצאה מקבר אחים של 220 גויות של חולים שהיו מאושפזים בבי"ח בגטו BIALYSTOK והוצאו להורג ביום חיסול הגטו באוגוסט 1943 - רק 13 זוהו בשמותיהם

6739 - FAKTOR ROZA - פתיחת קבר אחים בו נקברו 8 פרטיזנים יהודים שנהרגו בקרב - הקבר נמצא ביער באזור BIALYSTOK והוא נפתח במרץ 1948 - מזכרים שמות

6740 - FAKTOR ROZA - פתיחת קבר אחים בכפר ORLE באזור BIALYSTOK - 5 יהודים נרצחו שבועות מספר לפני השחרור

6741 - TUREK MENACHEM - דו"ח הועד היהודי של BIALYSTOK מחודש אפריל 1947 בדבר הוצאה מקבר אחים של 281 גויות של יהודים שנרצחו בגטו BIALYSTOK

6746 - DR. SOBIS CZESLAW - מכתב שנשלח ל - Z.I.H. המספר בשבחה של משפחה פולניה שהצילה אותו ואת בתו

6747 - HALKOF MICHAL - שומר בית הקברות היהודי (לא ברור היכן) מספר על נסיבות הוצאתה להורג של HELENA FEILER מ- KRAKOW

6748 - SELIG ROZA - זהו מכתב שנשלח מצרפת לקהילה היהודית בוורשה - כותבת המכתב מספרת שבאה מצרפת לביקור משפחתי ל- LWOW ב- 1939 ונקלעה שם בפרוץ המלחמה עם בתה הקטנה - ידידים פולנים שעזרו לה להינצל בסיכון חייהם מואשמים כעת אחרי המלחמה בשיתוף פעולה ואנטישמיות - היא מבקשת את התערבות הקהילה לטובת הפולנים

6749 - זהו **מסמך חשוב** שמקורו בארכיון מפלגת הפועלים הפולנית P.Z.P.R. - זהו דין וחשבון שחובר והוגש לועד המרכזי ומסכם את מצב היהודים באזורים השונים בפולין מעודכן לסוף שנת 1943 - פה ושם מצאתי מידע חדש שלא היה ידוע לי : **למחנה העבודה שהיה**

קיים בשטח גטו **WARSZAWA** החרב הובאו יהודים איטלקים ושם הוצאו להורג - במחנה **JANOW** ב- **LWOW** ברחו חלק גדול מאסירי המחנה יחד עם השומרים הקלמיקים שקיבלו פקודה להוציאם להורג - היהודים שנשארו במחנה התגוננו, זרקו רימונים מהם נהרגו 10 אנשי **S.S.** - ביום חיסול המחנה ב- **PONIATOW** היהודים הציתו את המחסנים ואת הצריפים - הדין וחשבון הוא כללי מאד ואינו יורד לפרטים

6750 - KRASZEWSKI FRANCISZEK - העד מתאר פעילות מחתרית פולנית - אין לה כל קשר ליהודים

6751 - ZIEMIAN JOZEF - העד מספר פרטים על התארגנות תעשיית המברשות שהעסיקה בשלב מסוים 20.000 יהודים בגטו **WARSZAWA**

6752 - FOTEK JAN - העד היה מפקד הגדוד השלישי של **A.L.** ומפקד "הבריגדה הבינלאומית" המורכבת מאסירי מחנה **GESIA** ששחררו - הוא מעיד על חלקם של היהודים במרד הפולני

6754 - אלמוני - העד האלמוני מוסר על נסיבות עלייתו לגדולה של **MERIN** - **SOSNOWIEC** - עם כניסת הגרמנים לעיר הם לקחו בני ערובה והוא היה אחד מהם - כאשר הסרן הגרמני הוציא להורג כל יהודי עשירי הוא התנגד בכל תוקף לקשירת העיניים - זה מאד מצא חן בעיני הגרמני ששחרר אותו והטיל עליו משימות אשר בצע בשקדנות - אז הוטל עליו לארגן את ה- **JUDENRAT**

6755 - SENDLAK STEFAN - זהו שאלון של המכון ההיסטורי היהודי עליו משיב **SENDLAK** פעיל סוציאליסטי במחתרת - עיקר השאלות קשורות ליחס הארגון לצרות היהודים והעזרה והקשרים שהתקיימו עם הגטו המורד

6756 - אין קשר לשואה

6757 - SOWA JAN - חקירתו של חייל **SOWA S.S.** פולני שהתגייס וקיבל הכשרתו ב- **TRAWNIKI** - עדות זהה ב- 4993

6758 - ZIELENIEWSKI ANTONI - העד מספר שהציל משפחה יהודית

6760 - BRZEZINSKA MARIA - העדה מתארת את פעילותה הסוציאליסטית מלפני פרוץ המלחמה - היא מספרת על עזרתה בעת המרד בגטו **WARSZAWA** - בביתה היה מכשיר הקשר של המפלגה ודרכו שודרו הקריאות לעולם ממטהו של מרדכי אנילביץ בגטו **WARSZAWA**

6761-6762-6763-6764 - לא נוגע לשואה

6765 - ZARZYCKI STANISLAW - העד הוא פולני שלחם ביחידה ששחררה את מחנה העבודה היהודי שהיה ברחוב **GIESIA**

6766 - על שחרור מחנה "GESIOWKA" - לא תורגם

6767 - עדות זניחה

6768 - MILLER JERZY - כמו העד ב- 6769 גם עד זה השתתף בהתקפה לשחרור האסירים היהודים - כל מה שנאמר שם מתאים לעדות זאת

6769 - MIKOLAJCZUK KAZIMIERZ - העד הוא קצין במחתרת הלוחמת השמאלית ARMIJA LUDOWA ובעדותו הוא מספר שהשתתף בהתקפה על מחנה האסירים היהודים שנמצא ברחוב GIESIA בגטו WARSZAWA החרב - **זה קרה בלילה בין 4-5 לאוגוסט 1944 - הם הצליחו לשחרר 400 יהודים שמוצאם מארצות שונות ובעיקר מיוון** – הוקמה בריגדה יהודית בינלאומית תחת פיקודו של סרן HENRYK WOZNIAK או בכינויו "HISZPAN" שלחמה לצד הפולנים

6771 - עדות זניחה - תורגמה

6772 - לא נוגע לשואה

6773 - KOSEK EDMUND - העד מספר על פעולה נרחבת לעזרת יהודים - מצורפת תעודה של חסיד אומות העולם

6774-6775 - עדויות זניחות

6776 - עדות של פולני - לא שייך לנושא השואה

6777 - עדות זניחה - תורגמה

6778 - KORCZAK MIECZYSLAW - העד הוא פולני נכה עקב ניסויים רפואיים שהגרמנים ערכו עליו לעדות יש נגיעה מזערית לנושא השואה

6779 - עדות של פולני - לא שייך לנושא השואה

6780 - TROCHIM JOZEF - פולני מספר שהיה איש קשר עם קבוצת פרטיזנים יהודים שפעלו ביערות WISZKOW

6781 - DR. SKORNIK ZYGMUNT - העד הוא רופא שהיה בגטו WARSZAWA - הוא יוצא לצד הארי ומסתתר אצל פעיל מחתרת פולני משך מספר חודשים - הפולני מקשר אותו עם קבוצה פרטיזנית ביערות WISZKOW והוא מצטרף אליהם עם אישתו - אחרי השחרור הוא מתגייס לצבא הפולני ומגיע אתם עד BERLIN

6782 - עדות של פולני - לא שייך לנושא השואה

6783 - לא ראוי

6784 - HAWLICKA MARIA - 5 עדים מוסרים הצהרות לטובת הרופא הפולני JEZIERSKI STANISLAW ביניהם גם עדה יהודיה - היא מוסרת שהרופא בא לגטו GORLICE כדי להושיט עזרה רפואית לאביה החולה - העדות תורגמה

6785 - עדות בהמתנה - מאות עמודים - לא תורגמה

6786 - JAKINIAK ROMAN - פולני שהיה מבקר כרטיסים בחשמליות WARSZAWA מספר על הברחת מזון בחשמליות שעברו בתוך שטח הגטו בשנים 1940-1942

6787 - DR. KOSIK EUGENIUSZ - זהו פרק 6 מתוך עבודה יותר גדולה המספרת על חיסול יהודי העיירה CHENCIN

6788 - SITAREK FELICJA-GROSSMAN - העדה יצאה לצד הארי מגטו WARSZAWA - היא מספרת על הקשיים בהם היא נתקלת - חלק שני של העדות הוא תיאור הפחד והייאוש שמשתלטים עליה כאשר חבורת סחטנים עוקבת אחריה צעד אחרי צעד ברחובות העיר ובחשמלית - **בניסיון נואש אחרון להתנער מהם היא מוצאת את**

האדם שעוזר מבלי לשאול שאלות - תיאור בלתי רגיל של הפחד והחרדה שמא יגלו את סודך, את יהדותך בעת שאתה צועד ברחובות וורשה הארית - תיאור מבטא וקולע !

6789 - GRUBER SARA LUSIA - העדה מספרת שבעלה ביקש מידידו הפולני להסתיר את אישתו והוא אכן עשה זאת - עם הזמן בעלה נעצר ונעלם - העדה הייתה בהריון וילדה תינוק ביער - הידיד הנאמן המשיך לעזור והילד נותר בחיים והם זכו לשחרור - העדה התחתנה עם מצילה

6790 - GEZUNTHEIT ESTERA - העדה מבכה את אחותה חנקה איתה עברה את גטו LODZ ומחנות רבים עד ימים ספורים לפני השחרור - במסע המות כאשר האסירות היו סגורות בקרון רכבת הייתה הפצצה ואחותה האהובה נהרגה לידיה

6791 - CALKA WLADISLAW - העד מספר על היהודים בגטו HRUBIESZOW - **אביו נתן מחסה למספר יהודים ועקב כך הוצא להורג** - גם אמו הייתה משך חודשים בבית סוהר

6792 - WOLKOWICZ LIPE - העד עובר מקומות רבים גטאות וכפרים - מתוך 12 ילדים במשפחה נותר בודד

6793 - GUTMAN SZMUL - העד הוא מפקד פרטיזנים יהודי העוטה מסווה "ארי" הפעיל באזור MALKIN - הוא יוצא לפעולה חשובה ומסוכנת לפוצץ את גשר הרכבת על נהר ה- BUG - **אחד הבחורים נפגע בפעולה ולפני מותו התודה שהוא יהודי וביקש להיקבר בבית קברות יהודי - בהמשך העד מתאר כיצד הם סכנו עצמם וקברו את הבחור בבית קברות יהודי בעיירה CZYUZEW כש- 25 פרטיזנים רכובים על סוסים מאבטחים את שטח בית הקברות בשעת לילה לפני עלות השחר - העד מתאר בצורה אמינה מאד את המצב הבלתי אפשרי - כותרת העדות: חיי בין שני עולמות**

6794 - LIEBERBOJIM ABRAM - העד מספר סיפורים קצרים אודות פרטיזנים באזור KRASNIK

6797 - SZMULEWSKI DAWID - כיתוב כללי מאד על מחנה AUSCHWITZ - לקוח כנראה מתוך איזה ספר על המחנה - קלישיאה

6798 - JANUSZEWSKA WANDA - לעדות אין שום קשר לנושא השואה

6799 - FARFEL DAWID - העד מספר על גטו NIESWIESZ ועל קבוצת צעירים שמארגנים מחתרת וגם הוא בתוכם - ב- 22/7/1942 מתחיל חיסול הגטו - **הצעירים מציתים את בתי הגטו ופותחים באש מכלי הנשק המעטים** - מתחילה התמודדות בלתי שווה בה נהרגים רבים - מעטים הצליחו לברוח וביניהם גם העד - הוא מצטרף לפרטיזנים שפעלו באזור MIR-BARANOWICZ - העד מספר על הפעילות של היחידה הפרטיזנית שמחציתה היו יהודים - בשלב מסוים הוא הצטרף לגדודו של BIELSKI - **הוא מספר שיחד אתו ביחידה היה OSWALD RUFJZEN שסיפר לו על עברו ה"גרמני" ועל פעולתו למען יהודי MIR**

6800 - לא ניתן לפענח

6801 - עדות זניחה - תורגמה

6802 - CHWISZCZUK DYMITRY - העד מספר על מחנה משפחות יהודי שהיה קשור ליחידה פרטיזנית ביער באזור KOWEL, MANIEWICE

6803 - KANIEWSKI JULIAN - ביוזמה מקומית של חברי המפלגה הקומוניסטית
ב- OPOCZNO שוחררה קבוצת צעירים יהודים מידי גרמנים שהובילו אותם - הם היו
גרעין לקבוצה פרטיזנית שפעלה באזור - כמה מהצעירים היו מ- DRZEWICE

*6804 - SZWAJGER ALINA - **העדות מוקדשת לזכרה של הרופאה BRAUDE**
HELLER מנהלת בית החולים לילדים בגטו WARSZAWA ברחוב SZLISKA -
העדות כתובה בסגנון מיוחד המבליט את האווירה, את מצב הרוח ואת מצב הגוף, את
המציאות הבלתי אפשרית של ילדים המתים בהמון מרעב ומחלות - הרופאה לא עזבה
את משמרתה עד סופה

6805 - DR. WALLER SAMUEL - העד היה רופא בבית החולים "CZYSTE" - והוא
מספר בהרחבה על פעילות בית החולים - הוא מתעכב באריכות לספר את המתרחש בתוך
בית החולים באקצית הקיץ הארוכה מיולי עד ספטמבר 1942 כאשר נשלחו מאות אלפי יהודי
WARSZAWA אל מותם - **עיקר חשיבות העדות הוא בתיאור האווירה, התנהגות
האנשים, הלכי רוח ובתיאור אמיתי של המציאות - לעד יש תינוק בן שנה ואף בונקר או
מסתור אינו מוכן לקבל אותם פן בכיו של התינוק יסגיר אותם - העדות נקטעת - עדות
חשובה בנושא הבריאות בגטו WARSZAWA**

6807 - BAJURSKI JAKUB - העד היה אסיר במחנה AUSCHWITZ והוא מספר על
שני מקרים שהתרחשו במחנה שראוי לזכור ולציין אותם - א. **בחור יהודי צעיר אגר רוק
בפיו, ניגש לחייל S.S. וירק לו בפניו - החייל שלף אקדח וירה ביהודי שאמר שזאת היא
נקמתו על הרג משפחתו - ב. במחנה היה קצין PALICZ.S.S שיום יום היה רוצח אסירים
בירייה בעורף - אותו פאליץ לקח לו מאהבת יהודיה יפיפייה והסתיר אותה בוילה שלו בפאתי
המחנה - אסירים היו מגיעים לביתו לטפל בגן וכך העד פגש אותה - היא אמרה שהיא
שונאת את פאליץ והיא יודעת שגם אותה ירצח - היא יודעת היכן פאליץ מסתיר אוצרות
ששדד אצל יהודים והיא כתבה כל זאת למדור הפוליטי של ה- S.S. - **את היהודיה
האלמונית המיתו בירייה ואת פאליץ סילקו מהמחנה - בשני המקרים הוא רואה מעשי
גבורה****

*6808 - PIASECKA JADWIGA - **העדה מספרת שהתמונה המפורסמת של הילד
הקטן המרים ידיים בגטו WARSZAWA המורד הוא קרוב משפחתה ושמו ARTUR
SIEMIATEK שנולד ב- 1935 ב- LOWICZ**

6809 - RATAJZER SIMCHA - KAZIK - עדות חשובה של לוחם במרד גטו
WARSZAWA החי עדין אתנו בישראל וקבל העתק העדות המתורגמת - בעדות תיאור
הקרבות באזור המברשתנים וימי לחימה ראשונים - **הוא יצא לצד הארי כדי לארגן יציאה
דרך תעלות הביוב - הוא חזר לגטו מאוחר מדי - רוב הלוחמים אבדו וחלקם הצליחו
לצאת**

6810 - SUCHODOLSKA BARBARA - **העדה מספרת שנים רבות אחרי האירוע על
רצח אמה בידי גרמנים בעוון החזקת יהודים - הדברים נשמעים אמינים - היא מבקשת
בפתיחת דבריה פיצוי על מות אימה**

6811 - STARK BRONISLAW - עדות זהה במספר 7173

6812 - NAGLER-GINAT EWA - העדה שולחת עדות מ- AUSTRALIA בשפה
האנגלית - היא נשלחה מ- LODZ למחנה SCHIPENBEIL - **במחנה היו 1000 נערות
צעירות - ב"מצעד המות" האסירות הוצאו להורג על שפת הים הבלטי**

6813 - ABRAMCZYK EDWARD - אחדים מחברי קבוצתו של BISTRY-HENRYK
JWANSKI מגישים עזרה לארגון הלוחם בגטו WARSZAWA לפני המרד ובעת המרד -
**על הניסיון לפרוץ את החומה ועל הלחימה של קבוצה פולנית בתוך הגטו - ראה גם
עדויות 5790-5792-5794**

6814 - לא ראוי - לא תורגם

6815* - RADWANSKA LUDMILA - העדה מספרת על פגישה עם ילד יהודי
שהתגנב אליה מתוך גטו WARSZAWA - **תמונה קצרה ומרגשת !!**

6816 - LEWINSON ALINA - העדה מעלה זיכרונות מגטו WARSZAWA שם הייתה
עם שתי בנותיה - בתוך הסיפור המשפחתי משתרבות קורות היהודים בגטו - המטפלת
הפולנייה המסורה עוזרת לה לעבור לצד הארי עם בנותיה ולשרוד את הזוועות

6817 - KLIMCZUK MARIA - על החיים בצד הארי של WARSZAWA - בעלה נרצח
לאחר שהתגלה והעדה נשארית עם שני ילדים

6818 - TREJBICZ LEOPOLD+BRONISLAWA - העדים הם את ואחות - האח
הוא מוסר העדות המספרת על משפחתו ועל האירועים בעיירה PILZNO ובמחנה
PUSTKOW

6819 - JASTRZEBSKI WOJCIECH - ראש העיר BEDZIN עושה סקירה של
אירועים שקרו בעיר בעת השואה - הוא מבקש מועדה שתקבע את המקומות בהם יוצב לוח
זיכרון

6820 - KLIMKOWA WANDA - העדה מספרת על פולני שהיה מבריה יהודים מגטו
BIALYSTOK - **האיש נתפס ונתלה על חומת הגטו לאות אזהרה**

6821 - אלמוני - העד האלמוני הוא בן 57 והוא פותח בתיאור המצב בבי"ח בגטו LODZ -
בהמשך הוא מתאר אקציה בגטו מבלי לנקוב בתאריך - חלק אחר בעדות נוגע למחנה
GUTENBURG על נהר ELBA - **המיוחד בעדות שהרשימות נכתבו בזמן אמת בתוך
הגטו**

6825 - עדות זניחה

6829 - ZIENKIEWICZ KAZIMIERZ - העד הוא פולני שהסתיר בביתו יהודי מ- 1943
עד השחרור

6836 - BIELAJEW WLODZIMIERZ - העד הוא עיתונאי שנלווה לוועדת חקירה שבאה
לחקור את פשעי הנאצים במחנה JANOWSKI ב-LWOW - הכותב מספר על אכזריותו
של המפקד WILHAUS שחי עם משפחתו בתוך המחנה - **הוא מזכיר את קומנדו 1005
שכלל 126 אסירים שתפקידם היה לשרוף את הגוויית שהוצאו מבורות ההריגה ולטחון
את העצמות במגרסה**

6837 - MITELMAN - זהו מכתב שנכתב בזמן אמת בעת השואה 6/12/1943 - העד
כותב לאחיו הנמצא בכפר בסביבת LWOW שם הוא מסתתר - אין שום פרטים אישיים
נוספים מחוץ לשם המשפחה של העד ושל אחיו

6838 - עדות זניחה

6839 - HIRSZ STEFANIA - העדה מספרת על גטו PRZEMYSL - היא הייתה בקבוצה האחרונה שנשלחה ל - PLASZOW

6840 - DR. BLECH JOZEF - העד מספר את קורות היהודים בגטו PRZEMYSL ושם דגש על שתוף הפעולה של ה - JUDENRAT עם הגרמנים - הוא מספר על גזל, רמייה ושחד - **האקציות הראשונות נערכו בידי המשטרה היהודית בלי התערבות הגרמנים**

6841 - FAJGENBAUM MOJSZE JOSEF - העד מספר בפרוטרוט על האקציות ב - BIALA PODLASKA

6842 - KNIEZA EMIL - העד מספר על קורות היהודים בסלובקיה

6843 - SZPICER ARIE - העד מספר את סיפורו האישי ודרכו גם את קורות יהודי סלובקיה - הוא עמד בראש התארגנות מחתרתית יהודית שהשתתפה בקרבות ההתקוממות - **לפי דבריו 4000 צעירים יהודים לחמו בהרים ורבים מהם נפלו בקרב**

6844 - FAJERSZTEIN A. - תיאור ההתארגנות והפעולות של קבוצת צעירים מהעיירה BORSZCZOW שהחליטו להקים קבוצה פרטיזנית - **הם קונים וגם גונבים נשק - הם עושים כמה פעולות נועזות המעוררים השתאות** - הם מנסים ליצור קשר עם פרטיזנים רוסים אך בלי הצלחה - בעת מצוד אחריהם הם נלחמים בגבורה וחלקם מתאבדים כדי לא ליפול חיים בשבי - בעדות מופיעים שמות המשתתפים בהתארגנות המחתרתית ב - BORSZCZOW

6846 - לא ראוי

6847 - KOHEN N. H. - העד מספר על המחתרת ב - SZARGOROD - TRANSNISTRIA

6848 - KOHEN N. H. - **העד כותב על קורות היהודים ב - KAMENIEC PODOLSK בחודשים הראשונים לאחר הכבוש עד לחיסולם בבורות ההריגה בסוף אוגוסט 1941** - העד מספר שבגטו נמצאו באותו זמן 32000 יהודים שהגרמנים אספו מערים שונות ב - GALICIA, יהודי BUKOWINA, BASARABIA והיהודים שהובאו מ - HUNGARIA ו - CECHIA - **כל היהודים הוצאו להורג בסוף חודש אוגוסט 1941 תוך שימוש ברמייה והטעה מלווה בסחיטת זהב וכספים** - העד הוא גובה עדותה של הפרטיזנית MOSKAL שגם היא מספרת על KAMENIEC PODOLSK בעדות מס. 6849

6849 - MOSKAL KLARA - גובה העדות מעיר שהעדות איננה שלמה כי חלק מרשימותיו נאבדו בעת שהוא נאסר בברית המועצות - העדה היא פרטיזנית פעילה מאד ביערות באזור VINICA באוקראינה - **היא מספרת על מצב היהודים ב - KAMENIEC PODOLSK ועל היהודים ההונגרים שהובאו אליה והוצאו להורג ב - 26/8/1941 - עדות חשובה בנושא זה !**

6850 - לא קריא

6851 - KLAJMAN LEA - ניצולה יהודיה מספרת על משפחה פולניה ב - WARSZAWA שהחזיקו אותה בביתם כבת משפחה והתחלקו אתה בכל

6852 - אלמוני - רשומים רק ראשי תיבות השם : E. A. - העד או העדה נולד ב - KRAKOW - העד מספר על ,SKARZYSKO KAMIENNA ,PLASZOW ,KRAKOW

CZESTOCHOWA - בתוך רצף הטכסט משובצים 4 שירים מתוכם שלושה תרגמה מרים הראל

6853 - לא קריא

6854 - STRAWCZYNSKI ZYGMUNT - העד כותב ל- Z.I.H. מ- CANADA בנוגע למשפט שעומד להיערך נגד פושע מלחמה שפעל ב- TREBLINKA - הוא טוען שה- Z.I.H. צריך לתבוע להעביר את הפושע לידי פולין כי על אדמתה הוא ביצע את הפשעים

- לא קריא

? 6856 - 6928

6929 - עדות על עזרת פולנים - לא תורגם

6933 - JANCZUR URSULA - העדה מספרת על גטו LWOW ועל מעשיהם הנפשעים של קציני S.S.

6934 - עדות זניחה - לא תורגם

6936 - KOTER MIROSLAW - פולני וורשאי שעבד בשטח הגטו מתאר את המראות שראה

6937 - SEYFRIED EDMUNT - העד מספר על פעולותיו של DR. WEICHERT שהיה ממונה על R.G.O. - ארגון עזרה ליהודים

6938 - FRAJBOWICZ KONRAD - העד מספר על התלאות של יהודי MLAWA ועיירות הסביבה

6939 - OPALEK BOLESRAW - העד מספר שדודתו שנפטרה כבר הסתירה בביתה שני יהודים הנמצאים היום בישראל

6940 - עדות זניחה

6942 - BABKES ISRAEL - **עדות יוצאת דופן על סלקציה, על MENGELE ועל הגורל העיור - עדות מעניינת!**

6943 - עדים אחדים מספרים כיצד נעזרו במשפחה פולניה ב- WARSZAWA

6944 - SAKOWSKI STANISLAW - עדות על עזרת פולנים

6945 - SKRABON SEWERIN - פולני שהיה ילד בעת השואה מספר על מחנה עבודה קרוב לביתם

6946 - JASIAK BOGDAN - פולני שהיה ילד בעת השואה מספר על אירועים שונים שקרו באזור OSTROWIEC SWIETOKRZYSKI שיש להם נגיעה ליהודים

6947 - לא ראוי - לא תורגם

6948 - ECKHAUS BRONIA-WASERMAN - העדה כותבת מכתבים ל - Z.I.H. ובהם היא מגוללת זיכרונותיה הקשורים לגטו KOWEL - בהזדמנות זאת היא רוצה לפרוע חוב של תודה לכומר בכנסיית העיר ואישה פולניה שעזרו לה בעצה ובמזון ועודדו אותה לא להרים ידיים - בכל הזמן המתואר העדה מטופלת בתינוק יונק שנימול - **יש תיאור מרגש על קבוצת יהודים שמסתתרת בעליית גג בגטו KOWEL והעדה בתוכם העוזרים נשימתם ומחכים שהעדה תחנוק את התינוק שבכיו מסכן את כולם - העדה אינה מסוגלת להרוג את תינוקה ועוזבת את המסתור**

+ 7001

7003 - LEWKOWICZ FRUMA - זהו מכתב לאחיה של העדה שחי בארץ ישראל - הוא נכתב ב-1946 ב-LODZ - העדה מתארת את מסכת הסבל המשפחתי שהחל ב-1939 כאשר הם עוברים ממוקום למקום בתקווה שיימצא יישוב שקט שם ניתן להתקיים אך לשווא, אין מפלט באף פינה של פולין - העדה נלחמת על חיי בנה בן ה-8 - פעמים רבות היא מחלצת אותו מאבדון עד שגם כאן המזל הכזיב והוא נלקח ממנה - מכתב-עדות כתוב בדם לבה של העדה

7004 - KOC TADEUSZ - פולני שולח תמונות שהוא צילם בבית הקברות ב- LWOW בשנת 1942 - הוא עבד אז בחברה גרמנית לבניה והם הגיעו לבית הקברות כדי לפוצץ את בית הטוהרה - הוא צילם את המבנה שניה לפני ההרס - הוא מספר עוד על מכרים וידידים יהודים

7005 - MATYSEK CZESLAW - מכתב של פולני שעזר לידידו היהודי LEON TENENBAUM שהיה בגטו ZAWIERCE - כאשר הוא עצמו נאסר ומגיע למחנה FUNFTEICHEN הוא מגיע לשם באפיסת כוחות והופך למוזלמן - ידידו LEON נחלץ לעזרתו - הוא עבד בחדר החולים והיה באפשרותו לתמוך בו במזון ובגדים - **את LEON תמיד אזכור לטובה, מסיים העד**

7006 - KUTNY MICHAL - העד מוסר מידע על רצח משפחות היהודים שגרו בכפר הולדתו ZARWANICA באזור ZLOCZOW - העד מצרף את שמות היהודים שנרצחו וגם שני שירים שכתבו בעקבות הרצח שהתרחש סמוך לביתו

7007 - RUZGA MIECZYSLAW - העד מספר על יהודי PIOTRKOW על מחנה SKARZYSKO ועל מחנה PIONKI - **תיאור מהימן של שלושת המחנות**

7008 - NACHBAR JOACHIM - העד מתאר בצורה בלתי רגילה אקציה שהתרחשה בגטו STANISLAWOW בסתיו 1942 - **התיאור מדויק להפליא למרות הזמן שחלף והתמונות המתוארות עומדות לנגד עיניך**

7009 - MGR. RUSAK EUGENIUSZ - העד הוא פולני המספר את זיכרון שילוח היהודים מהעיירות KRYNKI ו- INDURA

7010 - OMIOTEK BOLESZAW - העד הוא פולני המספר על יהודי העיירה CHRZANOW נפת JANOW

7011 - ADLER RUTH - GOLDBERG - **עדות בנוגע למשורר יצחק כצנלסון בזמן שהותו במחנה VITTEL בצרפת - העדה הייתה במחיצתו במחנה והיא זאת שהבריחה לארץ את הפואמה " השיר על העם היהודי שנהרג "**

7012 - GOLDBERG - ADLER RUTH - עדות הנוגעת למשורר יצחק כצנלסון שניתנה בעברית ותורגמה לפולנית - **העדות המקורית נמצאת בארכיון לוחמי הגטאות - אין צורך לתרגם**

7013 - העדות נשלחה למחברת - HALINA BIRENBAUM - לא תורגמה

*7014 - **KALSKA ZOFIA** - סיפורה של ילדה ואמה שניצלו בימי השואה בזכות חלום - **סב הילדה שחי בכפר HUMNISKO ליד TREMBOWLA הופיע בחלום אצל שכנו הפולני והשביע אותו שיתן חסות לבתו ולנכדתו וכך עשה - הוא בנה להן מסתור בו שהו עד סוף המלחמה**

7015 - **SIERADSKI MONIEK** - העד מספר בהרחבה ובפרטים את קורותיו האישיים מאז פרוץ המלחמה ב-1939 - **המראיינת ורושמת העדות עשתה עבודה מצוינת ודייקה בפרטים רבים** - העד מגיע מ-LODZ ל-BIALYSTOK ועיקר העדות מוקדשת להתרחשויות בגטו זה ואחרי כן במחנה STUTHOFF - העד מספר על קיום תאי גז וקרמטוריום במחנה זה

7016 - **PINCZUK-SZYMEL LUSIA** - סיפורה של LUSIA המספרת זיכרונות על משפחתה מ-VILNO שאיש מהם לא נותר בחיים

7017 - **DR. BALIN MARK** - רשימות של רופא בבית חולים CZYSTA בגטו WARSZAWA המתאר את האימה שהחרידה את הרופאים היהודים כשהוטל עליהם לבחור את החולים שיימסרו לידי הגרמנים למשלוח - **הרופא מתאר את המצב הבלתי אפשרי שרופאים צריכים לבצע סלקציה של מטופליהם** - לפי דברי הרופא הם השאירו את המלאכה לגרמנים כי לא היו מסוגלים לבצע את ההוראה אך הדבר אינו ברור די צרכו

7018 - **BIRENBAUM HALINA** - זאת עדות על גורלה של DOBKA מהעיר GORLICE - המחברת מגוללת את מסכת חייה עד הגיעה לארץ ישראל אחרי השחרור

7019 - **POLIKER JAKOW-ZAKO** - **העד הוא יהודי מ-SALONYKI המספר על המתרחש אצל יהודי העיר אחרי הכיבוש הגרמני עד שילוחו של העד ל-AUSCHWITZ** - **העד מגיע למחנה עבודה בשטח גטו WARSZAWA החרב** - העד ממשיך לספר את קורותיו גם אחרי השחרור וחזרתו ליוון - הוא מעפיל לארץ ישראל ב-1946

7020 - מאמרים שהופיעו בעיתון הפולני בישראל - לא תורגם

7022 - **ZAKRZEWSKI TADEUSZ** - עדות זניחה - תורגמה

7023 - **LOGOZY ALICJA** - עדות של אישה פולניה שהייתה בזמן השואה נערה צעירה ב-RADOM והגישה עזרה זו או אחרת - היא אינה מבקשת דבר

7024 - **OGORZALEK ALEKSANDER** - פולני שהיה אסיר במחנה AUSCHWITZ נזכר באירוע שקרה במחנה והוא מתאר תמונה של משפחה שהגיעה מ-BELGIA והיא עדיין אינה מבינה לאיזה פלנטה הם נפלו ובאדיבות מפלצתית הם מובאים עם התינוק והילדים לפתח תא הגז

7025 - לא קריא

7026 - GAWLIK FRANCISZKA - מכתב של פולניה המספרת על עזרה ליהודים בגטו
STANISLAWOW - היא אינה מבקשת דבר רק לדעת האם מישהו מאלה שקבלו עזרה
ניצל

7027 - עדות פגומה במקור

7030 - PIETRZAK MARJAN - העד הפולני כותב זיכרונות על העירה SOKOLOW
PODLASKI בהקשר ליהודיה לפני המלחמה ותוך היותם בגטו עד חיסולם - הוא היה ילד
בעת אירועי השואה וגר בין יהודים בשטח הגטו עד לסגירתו - הוא זוכר שמות רבים של
יהודי העיירה ומספר עליהם בחיבה - **בין היתר הוא מספר שבאו יהודים אל אביו ובקשו
ממנו לנסוע למחנה SOBIBOR לברר מה עלה בגורלם של יהודי העיירה שיצאו עם
טרנספורט - אמנם הוא נוסע בעקבותיהם ומביא את הבשורה על רצח היהודים
שמתרחש במחנה**

7031 - CIEPLIK MARIA - העדה היא פולניה המספרת ספור אישי מפותל אך בכמה
מקומות יש תיאורים הנוגעים ליהודים

7032 - עדות זניחה - תורגמה

7033 - JAWORSKA STEFANIA - אישה פולניה מבוגרת מהעיר
MONASTERZYSKO מוסרת קטעים קטעים זיכרונות מימי השואה שהתרחשו לפני 45
שנה

7034 - WEKER WLADYSLAW - העד היה אסיר ב- "PAWIAK" והוא מתאר את
הסבל של קבוצת יהודים לפני הוצאתם להורג

7035 - עדות זניחה - תורגמה

7036 - MINKIEWICZ JANUSZ - פולני מספר על הסתרת יהודיה מוסיקאית מזורשה
יחד עם בתה - אינו מבקש דבר

7037 - לא קריא

7038 - לא קריא

7039 - עדות זניחה

7040 - לא קריא

7041 - לא קריא

7042 - HOFFMAN MARIA - משפחה נותנת מסתור למשפחה יהודית בסביבת
WARSAWA

7043 - JAGUSCIK ALOJZI - העד הוא פולני שאינו מבקש מאומה לעצמו אלא רק
להזכיר שאחיו ואישתו הצילו ילדה יהודיה שהיום חיה וגרה בישראל

7044 - SOBON JOZEF STANISLAWOW - פולני האוסף נתונים על היהודים שחיו
STARACHOWICE מבקש מידע מה - Z.I.H.

7048 - עדות זניחה - תורגמה

7049 - בלתי קריא

7050 - JAKUBOWICZ MELANIA - פולניה מעלה מזיכרונה תמונות על מחנה יהודים בתוך העיר POZNAN - היא זוכרת פגישות עם יהודי צעיר שקבל ממנה מזון – עוד היא זוכרת עמודי תליה לאורך הרחוב

7051 - בלתי קריא

7052 - NACHIMOWICZ JEFIM - עדות קצרה המספרת על אקצית החיסול של גטו BIALYSTOK - **העד מספר שהעמיסו 300-400 יהודים בקרון דבר שהוא בלתי אפשרי פיזית ומופרז - העד מספר שהגרמנים ירו לתוך הקרונות בזמן הנסיעה ובקרון בו נסע היו 8 הרוגים וכעשרה פצועים**

7053 - PALIWODA JOZEF - העד הוא פולני שהיה תושב TARNOPOL בעת השואה – היו לו ידידים יהודים ודירתו הפכה עד מהרה למקום מקלט ליהודים שיצאו מהגטו - יום אחד הופיע בביתו MERCENT המורה שלו בתיכון עם אישתו וילד - הוא מצא לכל אחד מהם מקום מסתור - לצערו המורה נרצח

7054 - LAUFER MOSZE - העד כותב זיכרונות על MAUTHAUSEN לאחר שנים רבות או אולי זה נכתב בזמן אמת ורק נמסר ל - Z.I.H. לאחר שנים רבות - **אפשר לתת כותרת לעדות זאת "יום בחיי אסיר מחנה הריכוז MAUTHAUSEN"**

7055 - RUSINSKI ZBIGNIEW - העד הוא פולני שהיה נער בעת השואה - הוא מספר שנורה ונפצע כשהגיש עזרה דרך חומת הגטו ב - BRZEZANY - הוא מתאר את חיסול הגטו וההוצאה להורג באוגוסט 1943

7056 - SUDEJA FRANCISZEK - העד היה נער בעת השואה ולפי סיפורו עשה מעשה ועזר ל- 4 גברים להימלט

7057 - סיפורי בדים ללא כיסוי - לצערי תורגם

7058 - MANKA JERZY - העד היה ילד כאשר הבריח אקדח לידיו של צעיר יהודי ב- RYBNIK

7059 - STEPINSKI FELIKS - העד היה אחראי על שיפוצים בקסרקטין בעיר ZBASZYN - ב- 1938 בשעת לילה, במזג אויר חורפי הגיעו 500 יהודים שגורשו מגרמניה באישון לילה - הוא אכסן אותם בקסרקטין

7060 - GRZEGORZEWSKI JAN - העד מספר על נזירות BEZWOLA באזור RADZYMIN שטפלו בילד יהודי והסתירו אותו עד לשחרור - **העד מספר שהגרמנים חטפו ילדים פולנים בלונדינים באותו אזור (כנראה כדי לחנך אותם ברוח הגזע העליון - יוסלה כרמין) הילד היהודי שהיה בן 10 הייתה לו תושייה לספר לנזירות שהוא ברח מטרנספורט כזה שיצא לגרמניה ולא לקח בחשבון ששערותיו שחרחרות ומתולתלות**

7061 - GIERWETOWSKI ZDISLAW - עדות מעניינת של עד פולני המספר על גטו WARSZAWA אך גם על מקומות נוספים - הוא היה נהג משאית ועיקר עיסוקו היה להבריח מזון לגטו - **העניין המיוחד בעדות זאת הוא ראיית המציאות מזווית עינו של פולני**

7063 - BERNARD JAN - פולני הציל יהודי ממוות

7064 - בהמתנה

7065 - NOWAKOWSKI ZENON - פולני מוסר על רצח יהודי MEDYLA וכפרים בסביבה הוא מצרף מפה עם ציון בור ההריגה

7066 - עדות זניחה

7067 - לא קריא במקור - Z.I.H.

7068 - GEMBARA KAZIMIERZ - משפחתו של העד הסתירה צעיר יהודי - זמן קצר לפני השחרור הצעיר היהודי נאלץ לעזוב את המסתור ונתפס

7070 - אין קשר לשואה - לא תורגם

7071 - על עזרת פולנים - לא תורגם

7072 - עדות זניחה

7073 - TOMASZEWSKI JAN - העד מספר על גורלן המר של שתי משפחות יהודיות שהתגוררו בשני כפרים באזור TARNOPOL

7074 - WOJCISZEK FRANCISZEK - עדות זניחה - תורגמה

7075 - MAJEWSKI ZBIGNIEW - העד הוא פולני שהיה אסיר במחנה AUSCHWITZ בין השנים 1940/45 - הוא מספר על אסיר יהודי שירק בפניו של OSWALD KADUK, גרמני אכזר שהיה אחראי על קבלת מסדר האסירים - האסיר היהודי נורה בו במקום - העד הפולני מספר שהוא כתב על כך ב - 1965 והוא חוזר ומזכיר שוב את המקרה הזה ב - 1986 (זמן מתן העדות) - הוא התרשם עמוקות מאומץ הלב של היהודי והוא מלא הערצה אליו

7076 - **ויכוח על מידת עזרתם של הפולנים** - לא תורגם

7081 - PIATEK BRUNON - פולני מספר על גטו KIELCE ועל אקציה לה היה עד בו אישה יהודיה עם ילד קטן נדרשת למסור את הילד או ללכת יחד אתו אל מותם - היא בוחרת באפשרות הראשונה והוא נרצח לנגד עיניה

7082 - NACHIMOWICZ EFROJM - העד מספר על BIALYSTOK ועל MAJDANEK

7083 - DR. GOETZ ALY - בעדות יש חשיפה של DR. HELMUT MEINHOLD שהיה יועץ לממשלת BONN בענייני פנסיה - **בעבר במשטר הנאצי היה מתכנן כלכלי בשטחים הכבושים שהתבסס על השמדת היהודים והפיכת הפולנים לעבדי המדיניות הכלכלית היעילה - מסמך מעניין ביותר !!!**

7084 - GROCHOWSKI WITALIS - העד מספר על יחידה פרטיזנית יהודית בפיקודו של MAJOREK - היחידה פעלה באזור LUKOW - מוצא הלוחמים מהעיירה ADONNOW - לפי העד הפרטיזנים היהודים נהרגו בקרב

7085 - RYSINSKI MIECZYSLAW - העד מספר על היהודים בגטו SULAJEW

7086 - CHMIELEWSKI MARIAN - העד היה עד ראייה מרחוק בהוצאה להורג של קבוצת יהודים צעירים בעיירה BIALA RAWSKA

7087 - CHMIELEWSKI MARIAN - אחרי שנים רבות מספר פולני את אשר אירע ביום
חיסול יהודי העיר BIALA RAWSKA

7089 - KEDZIORA A. - העד הוא פולני שעושה חשבון נוקב עם האיכרים שעמדו מנגד
בעת השואה ורבים מהם רצחו או הסגירו יהודים לידי הגרמנים - גם הכמרים לא יוצאים
נקיים - זאת כנראה כתבה שהופיע בעיתון ב- 1989

7090 - SIEMATYCKI LEJBA - העד מפרסם מכתב שקיבל מ- BIALYSTOK המספר
על מות שלוש אחיותיו תוך מאבק עם הגרמנים

7091 - עדות פולנים על הסתרת יהודים - לא תורגם

7093 - אין קשר לשואה - לא תורגם

7094 - REMSAK TOMASZ - העד הוא פולני שהיה אחראי למחלקה הפרסונלית בבית
החרושת לייצור נעליים "BATA" בעיר RADOM - הוא מספר על ארגון מחתרתי של
מטבח שבישל ארוחה בשביל הפועלים היהודים שבאו מהגטו - **דבר מעניין בעדות הוא
פירוט דרישות ה - S.S. כדי שהמפעל יעסיק יהודים מהגטו - תנאי ראשון הוא
שהיהודים אינם מקבלים כלל שכר וכל שכרם ישולם לקופת ה - S.S.**

7095 - עדות זניחה - לצערי תורגמה

7096 - WIERZBICKI STANISLAW - פולני מספר על מעשי הגרמנים ביהודים שראה
במו עיניו

7097 - אין לעדות קשר לשואה

*7098 - JAKUBOWICZ RAFAL - ילד מספר בקצרה את קורות משפחתו שמוצאה
מ- KALISZ

7100 - GIERWATOWSKI ZDISLAW - העד הוא פולני שעבד כנהג משאית בקרבת
מחנה TREBLINKA - הוא מספר על כמה מפגשים מעניינים הקשורים למחנה זה - בין
היתר הוא מספר שגרמנים רצו להחרים לו את המשאית העמוסה בירה כדי לרדוף אחרי
יהודים בורחים - כל זה קרה בעת המרד כאשר חלק מהאסירים הצליח לברוח

7101 - RODECKI ALFRED - מבריה פולני מספר על העברת מזון לגטו
WARSAWA

7102 - DYRDON PELAGIA - העדה מספרת על יהודי שאכל בשר אדם באחד המחנות
- העדות מפוקפקת ביותר לא בגלל שלא היו מקרים כאלה אלא מכיוון שבעדותה היהודי
נכנס לבית לא מוכר והאנשים זרים לו והוא מיוזמתו התחיל לספר על אכילת בשר אדם
במחנה - זהו נושא כל כך מוצנע שרק לעיתים רחוקות מופיע בעדויות וגם אז העד
מספר על אחרים ולא על עצמו

7103 - עדות זניחה

7104 - DYRDON PELAGIA - העדה היא פולניה שגרה בעת השואה
ב- ROZWADOW - היא מספרת על נערה יהודיה יפיפייה שהייתה פילגשו של קצין
S.S. ובזכותה התעכב זמן רב גירוש יהודי העיר - רוצה הגורל ופורצת אהבה בין אותה
נערה לבין צעיר אוקראיני יפה תואר והם נפגשים בסתר - הדבר נודע לאותו קצין גרמני וכך
נחתם גורל הנערה ויהודי העיר

7105 - DYRDON PELAGIA - כמו בעדות הקודמת 7104 - העדה מספרת ממראה עיניה על האקציות לשילוח היהודים מ- ROZWADOW

7109 - GALACZEWSKA HELENA - העדה היא פולניה המוסרת מידע על גטו BOBOW

7111 - WOJTOWICZ BRONISLAWA - פולניה שגרה ב- TLUSTE מספרת על רצח אלפי יהודים בבית הקברות הפולני

7112 - PIASKIEWICZ HENRY - העד הוא פולני מהעיר PINSK המספר על הכנת מסתור בו מצאו מקלט 2 יהודים

7113 - SCHELY LEWKOWICZ-FRISCH - **מאבק לחיים הייתי מגדיר את עדותה של בחורה יהודיה החיה במסווה ארי במקומות שונים ומוצאת עזרה מצד פולנים לאורך כל הדרך**

7115 - אלמוני - העד כותב בהרחבה על גטו WARSZAWA על גטו LUBLIN ועל מחנה MAJDANEK - מפליא ששם העד אינו מוזכר כי העד מונה שמות רבים - העדות נקטעת

7116 - ZARACHOWICZ WLADYSLAW - פולני תושב LECZYCA מספר זיכרונות מלפני 50 שנה על יהודי העיר ועל המצב הכללי בעת הכבוש - **בסיום העדות הוא מזכיר תליה פומבית של 10 יהודים בעיר** - הוא מונה אחד - אחד את שמות היהודים שנתלו

7117 - KISIENEWICZ JOZEF - העד הוא פולני המספר על יהודי העיירה KLECK ועל חיסולם במחצבה הסמוכה לעיירה

7118 - עדות זהה במספר 1185

7119 - FAJNMAN JAKOB - העד מספר קורות יהודי העיירה LUDWIPOL - הוא בורח ליער ומצטרף לפרטיזנים - אחרי השחרור הוא ממשיך לפעול במסגרת סובייטית נגד כנופיות BANDERA

7120 - RUDNIK TADEUSZ - העד היה בן 16 בעת שמשפחתו לקחה על עצמה הסתרה וטפול במשפחת הרב LIBERMAN מ- BEDZIN - בעת כתיבת העדות הוא בן 64 והוא מספר זיכרונותיו על הצלת המשפחה היהודית - הוא עדיין מקווה לקבל הכרה והוקרה על המעשה

7121 - SOROCZYSKI ZDISLAW - נער פולני בעת השואה מספר אחרי 50 שנה על שני ידידיו היהודים - הוא מדבר בכנות רבה ובצער שלא יכול היה להצילם

7122 - אלמוני - פולני מוסר עדות שעבד במפעל התחמושת HASAG ב- SKARZYSKO KAMIENNA בשנת 1943 - **הוא מספר שבנות יהודיות שעבדו במחלקה לייצור תחמושת הסכימו להסתכן ולגנוב כדורים לרובי "MAUSER" ולהעבירם דרכו למחתרת הפולנית** - הדבר לא התגלה והוא נמשך עד שהעד הועבר לתפקיד אחר

7123 - אלמוני - פולני מספר מפי הוריו על העזרה שהושיטו ליהודים בגטו WARSZAWA - הוא אינו מבקש מאומה

7125 - DROZDENSKI ANDRZEJ - עד פולני משרטט תמונות מגטו WARSZAWA - בחלק האחרון של העדות הוא מספר שימים ספורים לאחר תחילת מרד הגטו הוא נכנס ברחוב DZIKA למבנה ששימש כבית חולים ומצא את גויות החולים והצוות שנרצחו

7126 - ROJZMAN BEREK - העד מוסר בפני שופט חוקר עדות על מראה עיניו במחנה TREBLINKA שם נרצחה כל משפחתו ביום הגעתם והוא עצמו נשאר בחיים במקרה

7126 - BAUMWOL EDWARD - יהודי בן 85 מספר על התרחשויות בגטו LWOW ובמחנה JANOWSKI שאירעו 50 שנה לפני מסירת העדות - **למרות הזמן שחלף העד זוכר ומוסר מידע רב**

7128 - ADAMCZYK JOSEF - פולני מוסר עדות על כמה משפחות יהודיות שגרו בכפר TRZCIANA מחוז BOCHNIA

7129 - BINKO GEULA - העדה מספרת על טרגדיה משפחתית - ההורים עלו לארץ ישראל בשנת 1924 מהעיר KALISZ - **העדה ואח נוסף נולדו בתל אביב** - לאחר כמה שנים המשפחה חזרה לפולין כדי לעלות בעשן שמימה - העדה מספרת על סופה של המשפחה ועל כך ששרדה יחידה אך היא בכל זאת נשארה בפולין אחרי השחרור והנחמה היחידה היא שנכד שלה לומד באוניברסיטה בירושלים

7130 - TORZECKA MARIA - שני עדים מספרים על היהודים שגרו ב- ROSICZ

7131 - MORISS NOMI - העדה היא ילידת CANADA היוצאת לפולין ב- 1990 כדי לגלות את עקבות אבותיה שנולדו בכפרים באזור OSTROWIEC - **מסע מעניין ועצוב בעקבות החורבן**

7132 - WOLF JEHUDA - העד כותב מישראל ומספר קורותיו ב- KRAKOW

7133 - LICHTER URI - העדות היא מין יומן על ההתרחשויות ב- LWOW היהודית לפי תאריכים שבין 22/6/1941 - 29/5/1943

7134 - RENSKI ANTONI - פולני מוסר בשנת 1993 על כך שהיה בן בית בגטו הוורשאי ואיש הקשר בין ארגון ZEGOTA ואנשים בהנהגת הגטו - הוא טוען שלחם יחד עם היהודים במרד ומתאר את מהלך הקרבות - אחרי השחרור תחת המשטר הקומוניסטי היה נרדף על שעזר ל- " ציונים "

7135 - DEMBINSKI BOLESZAW - העד הוא פולני המספר דברים שראה במו עיניו במחנה עבודה ליד POZNAN - הוא מספר על תליות פומביות וקבורה המונית

7136 - ROSTECKA WANDA - עדות על עזרת פולנים

7137 - KROL TADEUSZ - לעד הפולני הייתה גישה למחנה עבודה של יהודים בסביבת ZGIERZ והיה מביא מזון תמורת דברי ערך - עדות זניחה אך תורגמה

7139 - פולני מספר על עזרה ליהודים - לא תורגם

7140 - BEZNICKI MAREK - **העד זוכר את הלימודים במחתרת שהתקיימו בגטו WARSZAWA** - הוא מזכיר שמות תלמידים וגם של מורים - בחינות הבגרות נערכו ימים ספורים לפני האקציה הגדולה בקיץ 1942

7141 - LAS CHIL - זאת כתבה המופיעה בעיתון והפרטים נמסרו בידי העד - הוא היהודי היחיד שחי ב- SANDOMIERZ ויכול לספר את קורות היהודים בעיר בעת השואה

7142 - WOJCIECHOWSKI PIOTR - פולני שטיפל בקבוצה של ילדים בני פליטים פולנים ברוסיה בעת המלחמה - בין ילדים אלה היו גם ילדים יהודים שחזרו לפולין ב- 1946 - בעדות יש רשימה שמית של 31 ילדים יהודים שנת הולדתם ופרטים אישיים נוספים

7146 - PRYGONIKER MIECZYSLAW - ארבעים וכמה שנים לאחר המאורעות העד מספר את זיכרונותיו הנוגעים ל- BIALYSTOK - הוא מספר סיפור אישי מופרך ובלתי אמין אך מצד שני בשואה התרחשו דברים שלא ייאמנו - העד מספר שהמפקד הגרמני של "בית החייל" ידע שהוא יהודי ובכל זאת אפשר לו לגור מחוץ לגטו, לעבוד כטנאי רדיו, לנסוע ל- WARSZAWA - הוא נתן לו חסות והגנה - **מפוקפק!**

7147 - RADOMSKI STANISLAW - העד הוא פולני בן 80 בעת כתיבת זיכרונותיו על היהודים בכפר KAMIEN - הוא היה קרוב לשכניו היהודים שרבים מהם עסקו בחקלאות וראה נכונה את קשיי החיים של היהודים העניים - **תיאוריו של היהודים טרום המלחמה אמינים מאד** - לפי דבריו הסתתרו אצלו יהודים ולאחדים מהם מסר ניירות אריים

7148* - SONN-WASOWSKA MARIANNA - העדה כותבת זיכרונות על התקופה בה עבדה בבית יתומים יהודי ב- 1946 - בית הילדים נמצא ב- CIECHOCINEK - **העדה מתעכבת על תהליך חזרתם של יתומי השואה לחיים - היא מספרת סיפורים מיוחדים במינם בכשרון רב וגורמת להתרגשות אמיתית - מרתק!**

7149* - JAMA JOZEF - חלק ראשון של העדות מוקדש ל- 300 ילדים יהודים שהתקבצו מיד אחרי השחרור בסנטוריום לילדים ב- RABKA - **העד יחד עם שוטרים נוספים הופקדו לשמור עליהם מפני התנפלויות של כנופיות אנטישמיות - הוא מספר על שתי התנפלויות בנשק חם** - חלק שני של העדות מונה את שמות היהודים לפי סדר A-B שחיו בעיירה SZCZAWNICA - העד מוסר מידע נוסף על כל אחד ואחד

7150 - STYLA WLODZIMIERZ - עדות מאוחרת של מי שהיה ילד פולני ב- WARSZAWA בעת השואה - הוא רואה ומתאר מראות של ילדים יהודים בעיר לפני כניסתם לגטו וגם אחרי כניסתם - הוא מגן על כבוד הפולנים שברובם נהגו לעזור ליהודים ומתקומם נגד LANCMAN על סרטו "שואה" בו הוא מאשים את כל הפולנים בשיתוף פעולה עם הגרמנים להשמדת היהודים

7151* - CHMIELEWSKI MARIAN - העד הוא פולני המתאר רצח ילדה יהודיה ברחוב - זה קרה לנגד עיניו ב- STARZYCA-TOMASZOW MAZOWIECK בשנת 1942

7152 - LANGER MARJAN - בנו של יערן ביער STARACHOWICE באזור KIELCE מספר על פעילות פרטיזנית יהודית בתוך היערות - אביו היה יערן ראשי והיו לו קשרים אתם

7153 - DABROWSKA HALINA - אסירה פולניה במחנה AUSCHWITZ שגרה בבלוק היחיד של אסירות פולניות שהיה ממוקם מאחורי קרמטוריום 3.0 - העדה ראתה מקרוב את הנעשה בשטח הקרמטוריום והייתה גם עדה לפיצוץ - היא הייתה עדה לתליית 4 הבנות שסיפקו ל- SONDERKOMANDO את חומרי הנפץ

7154 - SMIGIEL KAZIMIERZ - פולני שהיה ילד בעת השואה מספר זיכרונותיו מעבודתו במחנה היהודים ב - POZNAN - הוא כותב ב - 1993 לאחר שחלפו 50 שנה להתרחשויות

7155 - BAUER JERZY - זאת עדות של פולני שהיה ילד בעת השואה ב - LANCUT - הוא מוסר את הדברים 50 שנה לאחר התרחשותם - הוא גר סמוך מאד לבית הקברות היהודי ויודע לספר על ההוצאות להורג בתוכו - **בין היתר הוא מספר על סיוע של יהודים ברצח שהתרחש בבית הקברות - זהו מידע יוצא דופן וחריג**

7157 - STEPNIAKOWA EWA - בתה של מצילת יהודים רוצה להנציח את הוריה ולספר על מעשיהם - היא מצרפת מכתבים שקבלה מהניצולים בישראל - העדות ניתנה ב - 1994

7158 - LAN FRANCISZEK - פולני מתאר את פעילותו בהברחת מזון לתוך גטו WARSZAWA - אין חידוש

7160 - SANIEWSKA MOCHOWA ZOFIA - העדה היא בתה של יהודיה שהתנצרה והתחנתה עם הפולני שהציל את חייה בעת השואה - הבת מספרת את זיכרונות אמה ואת קורותיה

7161 - KWIATKOWSKI ANDRZEJ - פולני מעלה בזיכרון מחנה עבודה יהודי באזור ROMANOW

7162 - GODZJASZWILI JERZY - פולני מבוגר עושה חשבון חייו בגיל 72 ופונה ל - Z.I.H. לקבלת אות "חסיד אומות העולם". **הוא אמנם "מברבר" הרבה על עזרה ליהודים אבל אין לזה כיסוי**

7164 - PROF. JAN RACZKA - **העד הפולני היה צריך להגיע לגיל 70 כדי לפתוח את סגור לבו ולספר שבשנת 1942 במסגרת עבודת כפיה שפולנים נאלצו לעשות למען הגרמנים הוא הצטווה יחד עם אחרים לחפור בור ששימש לרציחת יהודים - הדבר חזר על עצמו מספר פעמים ביערות בסביבת JASLO - העד עצמו ראה את תהליך הרציחה והוא מתאר אותו בעדותו**

7165 - WOJCIECHOWSKA MARIA - העדה היא פולניה המתארת את חיסול יהודי BERESZTECZKO בשנת 1942

7166 - WITKOWSKA KRYSTYNA - העדה מספרת 51 שנה לאחר האירוע שהייתה עדה לו- היא הלכה עם אמה לקנות תפוחי אדמה בחווה בסביבת KARCZEW בסתיו 1943 - **למרות האזהרות שקבלו בעיירה הן המשיכו דרכן לחווה ונקלעו לתוך הוצאה להורג של יהודים - העדה מתמקדת בתיאור המאורע הטראומטי**

7167 - FULAWKA JAN - פולני שהיה נער בעת השואה מספר ב- 1994 זיכרונות על משפחה יהודית שהתגוררה בכפר DOBROWOD - בעת השואה כאשר המשפחה גורשה לגטו הסתתר הבן הצעיר בכפר - העד מספר שהאיכרים השאירו לו אוכל פה ושם אך איש לא נתן לו קורת גג - הוא נמצא קפוא והאיכרים קברו אותו בבור שם קוברים פגרי בהמות

7169 - JUSINSKI HENRYK - פולני מספר על עזרה ליהודים - במרתף ביתו שהיה קרוב לחומה היה מעבר לתוך הגטו - העד מספר על המרד בגטו ממראה עיניו

7170 - BIERANOWSKI ZDISLAW - העד הוא פולני המספר זיכרונות על היהודים ב- DABROWA WIELKA 50 שנה לאחר השואה - הוא מצרף שיר עממי המספר על פוגרום שהתרחש ביישוב זה בשנת 1905

7171 - בהמתנה - נגיעה מעטה ליהודים

7172 - WEKER WLADISLAW - פולני משרטט מזיכרונות תמונות אחדות על גורלות של יהודים בגטו WARSZAWA

7173 - STARK BRONISLAW - יהודי בן 74 מספר זיכרונות מתקופת השואה שיש בהם מידה של פליאה - מוצא העד מ- LWOW והוא מספר שתחת שם ארי הוא מצא עבודה בחברת בניה גרמנית שבנתה בשטח אוקראינה - בדרך זאת הוא מגיע למחוזות אוקראינה לבוש מדים גרמניים וכאן מתחילה עלילה של רומן - עדות זהה במספר 6811

7174 - SCHMIDT MARK - העד מוסר הצהרה בשנת 1986 בצרפת המאשרת שפולני הציל את הוריו בעת השואה - הוא מתבסס על סיפורי הוריו ועל ספר שאמו כתבה ויצא לאור בשפה הפולנית - בהמשך יש ציטוטים מתוך דפי הספר המבססים את אמיתות ההצהרה

7175 - KUCINSKI ROMAN - העד היה אסיר ב- "PAWIAK" בעת שהובאו היהודים ששהו ב- "HOTEL POLSKI" בחסות דרכונים זרים - הם הובאו לבית הסוהר ב- 13/7/1943 ויום אחרי זה הוצאו להורג בתחום בית הסוהר - העד מספר כיצד הצליח להגיע לחלון ממנו אפשר היה להשקיף אל החצר שם המתינו היהודים - העד מספר על מעמד טרגי ומכובד בו היהודים שרו המנון או תפילה לפני מותם

7177 - PRZYLUCKA CECYLIA - פולניה מעלה זיכרונות נעורים על החיים בצוותא בין פולנים ויהודים בעיירה KOZOWA באזור TARNOPOL - בביתם הסתתר זוג יהודי עד לשחרור

7178 - SZUBARTOWICZ LUDOMIL - פולני מעלה זיכרונות לאחר 50 שנה על יהודי העיר BUSKO בעת השואה

*7179 - FRYDMAN MALA - ZANGER - העדה מספרת על תקופת השואה בהיותה נערה צעירה - היא הייתה עם משפחתה בגטו וורשה ומספרת על תקופה זאת - עיקר עדותה מוקדש לתקופה בה היא נשארת לבד בעולם וצריכה להסתדר בכוחותיה הדלים - היא מתארת תקופה זאת בכשרון סיפורי - היא מצליחה להגיע לגרמניה במסווה פולניה שעובדת עבודת כפיה - למזלה היא נמצאת תחת חסות משפחה גרמנית תומכת ומעודדת

7180 - KUBISZTA JAN - פולני מגולל מסכת חיים משותפת בין יהודים לפולנים באזור BRODY - העד היה בחור צעיר בעת השואה והוא מתאר את עזרתו לקבוצת יהודים שהסתתרו ביער הסמוך

7181 - ROCK-HADER REGINA - העדה מספרת על האקציות בגטו ROHATYN לשם גורשו היהודים מעיירת הולדתה PODKAMIEN - היא מספרת על התלאות שעברו עליה בתקופה הארוכה עד לשחרור במסתור אצל איכרים באסמים ובעליות גג בידיעתם ולפעמים לא בידיעתם ב- PODKAMIEN - היא קבלה זמן רב מזון אצל כמה איכרים עד שהם הפכו את עורם - היא חיה פרק זמן במלונה של כלב שהיא נישלה אותו מביתו - העדות ארוכה אך נקראת כספור בהמשכים - עדות זהה נמצאת בארכיון M1E תחת המספר 1552

7182 - ZAORSKI ANDRZEJ - העד הוא רופא מנתח ומוסר את עדותו בשנת 1971 - הוא חוזר בעדותו לשנת 1945 כאשר בתור סטודנט לרפואה הגיע עם משלחת הצלב האדום ל - AUSCHWITZ מיד עם שחרור המחנה - הוא מספר בין היתר על שני דברים מעניינים וחשובים - הוא מצא בערמת אפר ליד הקרמטוריום בקבוק חתום ובו מכתב כתוב צרפתית שהוטמן שם בידי איש SONDERKOMANDO בתקווה שימצא ויימסר לידי אישתו הנמצאת בצרפת - דבר שני מפתיע ויוצא דופן הוא גילוי העובדה שבשטח המחנה נערכה עבודה מדעית בנושא צפרות - ORNITOLOGIA שפורסמה בביטאון הצפרים ב-WIEN - עורך המחקר היה צפר איש S.S. מצוות המחנה - לעדות מצורף תרגום המכתב מהשפה הצרפתית שהעד מצא בתוך הבקבוק

7183 - בלתי קריא

7184 - פולני חיבר סקירה היסטורית - לא תורגם

7185 - PRZYBYSZ ANTONI - העד מספר עלילות רבות הקשורות לשואה המתרחשות באזור SARNA ובעיקר בעיירה WLODZIMIEREC וסביבותיה - מוזכרים שמות משפחה רבים - עדות זהה במספר 7118

7186 - DANIEWSKA-NIENPOKOJA LEOKADIA - פולניה שמשפחתה עזרה ליהודים בעת השואה כותבת מכתב לארגון חסידי אומות העולם ב - WARSZAWA

7187 - WAKSMAN CIESLAWA - העדה כתבה זיכרונות אישיים המוקדשים לבני משפחה שנצלו ולזכר הוריה - המשפחה גרה ב-LUBLIN וגורשה באביב 1941 ל-SIEDLISZCZE - המשפחה עוברת טלטלות אין ספור - הם נפרדים לעיתים ושוב נמצאים יחד הכל בהתאם לנסיבות ולמקום המסתור - חוץ מאב המשפחה שנבגד נמסר לידי הגרמנים ונרצח, המשפחה שרדה

7188* - STEINER STANISLAW - נער מספר קורותיו - הוא נותר יתום לאחר שאחותו אמו ואביו נרצחו - הוא עובר מספר מחנות - פעמיים קופץ מרכבת המובילה למות וניצל

7189 - DZIERCZYNSKA ALENA - העדה מספרת על היותה בגטו KARLICZ ואחרי גירוש היהודים לגטו NOWOGRUDEK היא הגיעה לשם וחיפשה דרך אל הפרטיזנים - היא נלחמת מלחמה פרטיזנית ומקבלת אות הצטיינות

7190 - FINSTER ALICJA-SKORCZYNSKA - העדה ספק יהודיה, ספק פולניה מספרת שפולני הסתיר את בעלה היהודי ועזר למשפחה נוספת להסתתר

7191 - KAWECKI JANUSZ - עדות לטובת קצין גרמני יליד WIEN שהיה בתפקיד ב-LWOW שהסתיר מספר יהודים והציל חייהם

7192 - KOWALCZYK SLAWOMIR - פולני מהעיירה STARDYNO מספר זיכרונות על חבריו היהודים בהיותו ילד בשנת 1942 - אחרי רצח היהודים ב - 23/9/1942 המשיכו הגרמנים לחפש את המסתתרים - היהודים שהתגלו נרצחו בחצר האחורית ובגן המשפחה - את העדות הוא מסר ב - 1990